

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
I RURALNOG RAZVOJA
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i
fitosanitarne poslove

IPA 2015 projekat finansiran sredstvima Evropske unije
Razvoj bezbjednosti hrane i fitosanitarnih službi u Crnoj Gori

AZIJSKA STRIŽIBUBA - ANOPLOPHORA GLABRIPENNIS

Funded by
the European Union

 OPERA

 AGRICONSULTING EUROPE SA

Projekat implementira konzorcijum koji predvodi Opera Srl.

AZIJSKA STRIŽIBUBA - *Anoplophora glabripennis*

- prvi put nađena u Crnoj Gori u avgustu 2015. godine na području Lastve Grbaljske;
- nalazi se na listi karantinskih štetnih organizama (I.A.I) koji nisu prisutni u Crnoj Gori i čije bi širenje moglo prouzrokovati ogromne štete na listopadnom drveću;
- porijeklom iz Kine, Demokratske Republike Koreje i Republike Koreje;
- pojavila se u nekim evropskim zemljama: Italija, Njemačka, Austrija, Švajcarska, Holandija, Francuska;
- Izuzetno polifagna vrsta, biljke domaćini:
- javor - *Acer* sp., divlji kesten - *Aesculus* sp., breza - *Betula* sp., topola - *Populus* sp., vrba - *Salix* sp., brijest - *Ulmus* sp., albicija - *Albizia* sp., jova - *Alnus* sp., budleja - *Buddleja* sp., grab - *Carpinus* sp., koščela - *Celtis* sp., *Cercidiphyllum* sp., lijeska - *Corylus* sp., dafina - *Elaeagnus* sp., bukva - *Fagus* sp., jasen - *Fraxinus* sp., *Hibiscus* sp., *Koelreuteria* sp., jabuka - *Malus* sp., *Melia* sp., dud - *Morus* sp., platan - *Platanus* sp., *Prunus* sp. – šljiva, trešnja, višnja i dr., kruška - *Pyrus* sp., američki hrast - *Quercus rubra*, bagrem - *Robinia* sp., *Sophora* sp., *Sorbus* sp., lipa - *Tilia* sp.

MORFOLOGIJA I CIKLUS RAZVOJA

Jaje je izduženo, 5-7 mm dužine, bjeličasto.

Neposredno prije piljenja larvi jaja postaju žućkasto smeđa.

Larva je kremasto bijela sa hitinizovanim braon znakom na vratnom štitu, bez nogu, do 50 mm duga u završnoj fazi razvoja.

Lutka je slobodna (pupa libera) sa prepoznatljivim organima (noge, krila, pipci).

Imago je tipično cerambicidnog izgleda dužine 25 mm (mužjak) do 35 mm (ženka), crne boje sa karakterističnim bijelim mrljama na krilima.

4

BIOLOGIJA

Potpuni razvojni ciklus traje 1 - 2 godine zavisno od klimatskih uslova i ishrane. Odrasle jedinice izlaze iz pravilnih kružnih otvora, 10 mm prečnika, iznad mjesta na kojima su položena jaja u periodu od maja do oktobra i žive oko mjesec dana. Obično ostaju na istom stablu ili lete na kratke udaljenosti do obližnjih stabala gdje se hrane lišćem, peteljkama i mladom korom. Ženka polaže oko 32 jaja, jedno po jedno ispod kore. Larva se hrani u kori grana i debla, a kasnije ulazi u drvenasta tkiva. Lutka se formira u unutrašnjosti drveta. Nekoliko generacija se može razviti u istom stablu, dovodeći do njegovog sušenja.

SIMPTOMI NAPADA:

ožiljci na kori nastali polaganjem jaja

izlazni otvori – pravilni, kružni, 10 mm prečnika, u gornjem dijelu debla

pojava piljevine nastale aktivnošću larvi

znaci ishrane imaga i sušenje djelova krošnje

Napada zdrava stabla kao i stabla pod stresom.

Simptomi napada su teško uočljivi.

BILJNI PASOŠ

Biljke domaćine *Anoplophora glabripennis*, u prometu mora pratiti i biljni pasoš koji predstavlja garanciju da je biljni materijal tokom proizvodnje bio pod fitosanitarnim nadzorom i da ispunjava uslove za premještanje na teritoriji Crne Gore (danom ulaska Crne Gore u EU i na teritoriji EU).

Biljke domaćini *Anoplophora glabripennis* i određeno drvo (definisano propisom) koji potiču iz područja u kojima je potvrđeno prisustvo *Anoplophora glabripennis*, prilikom uvoza na teritoriju Crne Gore prati fitosertifikat koji se zamjenjuje biljnim pasošem.

U slučaju pojave *Anoplophora glabripennis* na teritoriji Crne Gore i obilježavanja područja, prilikom premještanja biljke domaćina i određeno drvo, izvan i u okviru obilježenog područja, mora pratiti biljni pasoš.

6

METODE DETEKCIJE

- vizuelni pregledi;
- feromonske klopke;
- dresirani psi;
- akustični detektori.

Rana detekcija je izuzetno značajna.

Na visokom drveću za uočavanje simptoma napada potrebno je koristiti dvoglede ili penjače uz drvo.

FITOSANITARNE MJERE

Nakon utvrđivanja prisustva azijske strižibube neophodno je sprovođenje hitnih fitosanitarnih mjera eradikacije koje uključuju:

- obilježavanje područja u kojem se sprovode hitne fitosanitarne mjere;
- rušenje napadnutih stabala i drugih “zdravih” domaćina u neposrednoj blizini, u skladu sa propisima;
- detaljni pregledi oborenih stabala i uništavanje spaljivanjem svog biljnog materijala.

RADI ŠTO EFIKASNIJEG SPROVOĐENJA FITOSANITARNIH MJERA POZIVAMO SVE GRAĐANE DA O EVENTUALNOM UOČAVANJU AZIJSKE STRIŽIBUBE ILI SIMPTOMA NAPADA NA DRVEĆU ODMAH OBAVIJESTE UPRAVU ZA BEZBJEDNOST HRANE, VETERINU I FITOSANITARNE POSLOVE

7

Fotografije su preuzete:
<http://gd.eppo.int>

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I RURALNOG RAZVOJA
Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove

Rimski Trg 46, 81 000 Podgorica
e-mail: info@ubh.gov.me;
tel: 020/201-945; fax: 020/201-946
www.ubh.gov.me

Ova publikacija izrađena je uz pomoć
Evropske unije. Odgovornost za sadržaj ove
publikacije snosi isključivo konzorcijum koji
predvodi Opera Srl, i ni na koji način ne može
se tumačiti kao odraz stavova Evropske unije.